การตรวจสอบอาคารหลังเหตุการณ์แผ่นดินไหว

ปิยะพงษ์ วงค์เมธา

ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แผนที่แผ่นเปลือกโลก

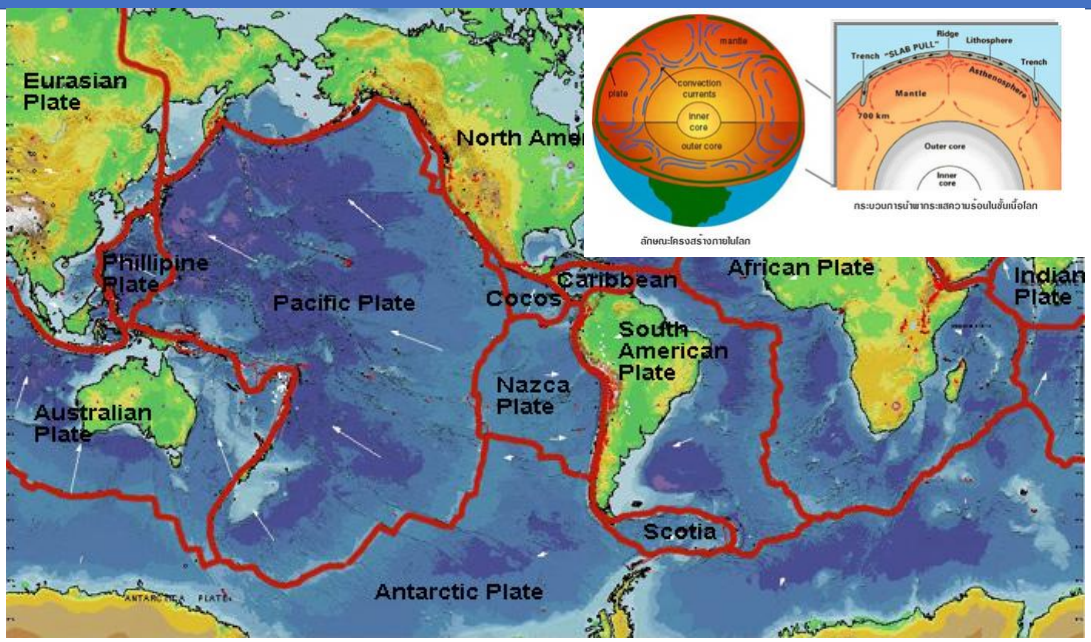

แผ่นดินไหวเกิดที่ไหนบ้าง

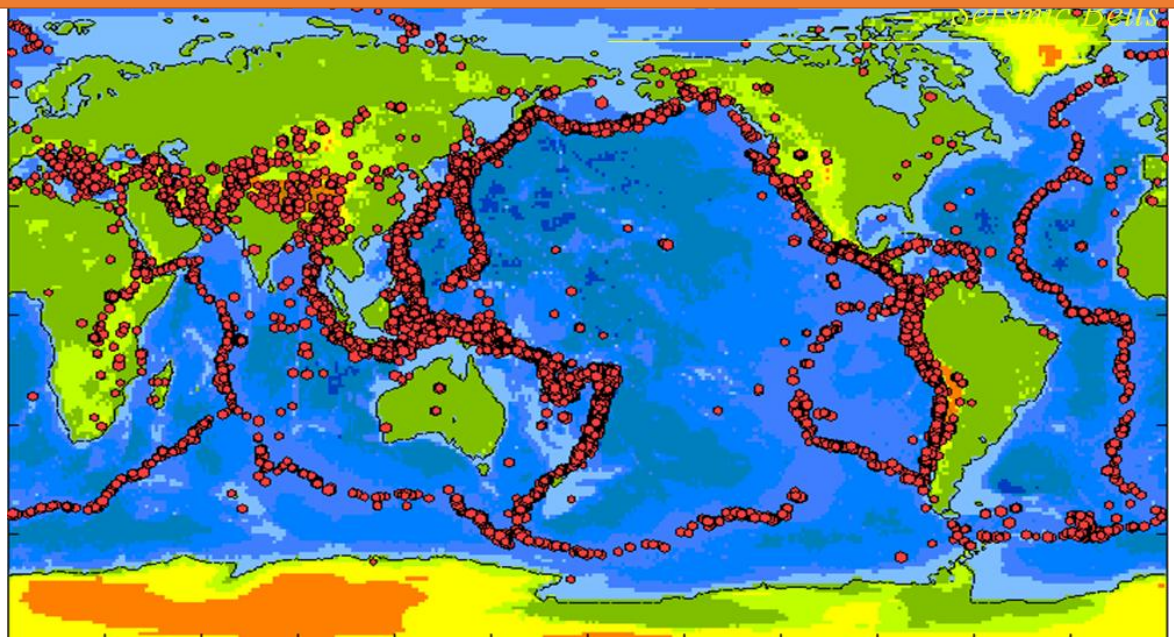

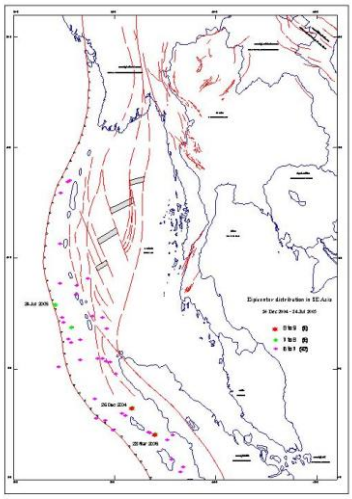

การเกิดแผ่นดินไหวจากพ.ศ. 2455
จนถึง พ.ศ. 2550

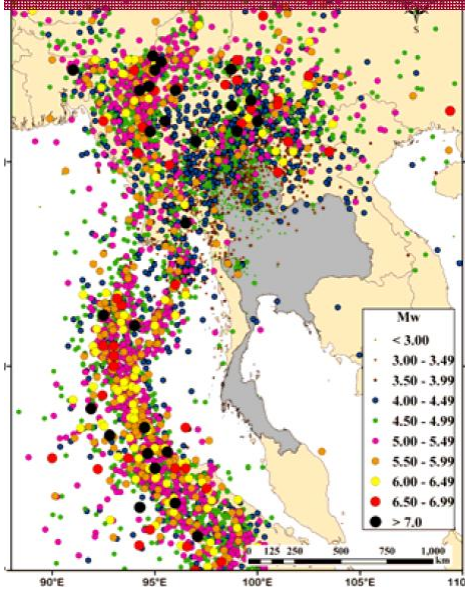

แผ่นดินไหวที่เมือง Kobe, Japan (17 January 1995)

แผ่นดินไหวที่เมือง Kobe, Japan (17 January 1995)

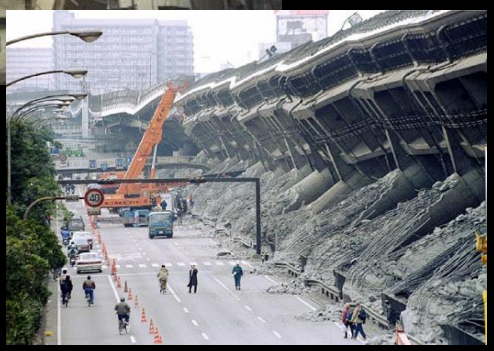

มีคนเสียชีวิต
มากกว่า 6,000 คน

มีคำกล่าวว่า “แผ่นดินไหวไม่ได้ทำให้คนเสียชีวิต แต่โครงสร้างถล่มต่างหากที่ทำให้คนเสียชีวิต”

จึงมีการศึกษาถึงพฤติกรรมของอาคารเมื่อเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหว

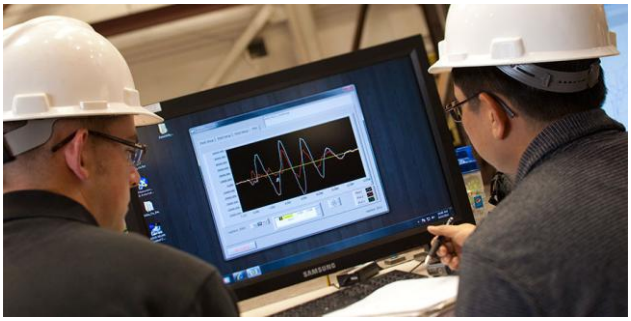

การทดสอบอาคาร 6 ชั้น (Kobe, Japan)

A Nonductile Concrete Building ,Japan

Conventional Wooden House in Japan

独立行政法人
NIED 防災科学技術研究所
National Research Institute for Earth Science and Disaster Prevention

兵庫耐震工学研究センター
実大三次元震動破壊実験施設
E-Defense E－ディフェンス
Hyogo Earthquake Engineering Research Center

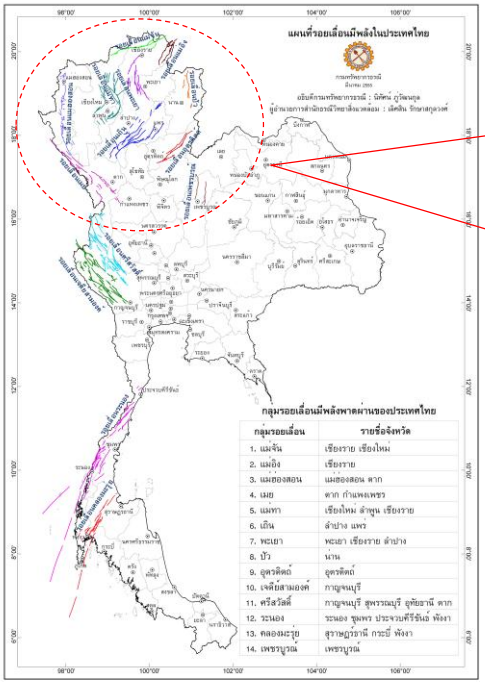

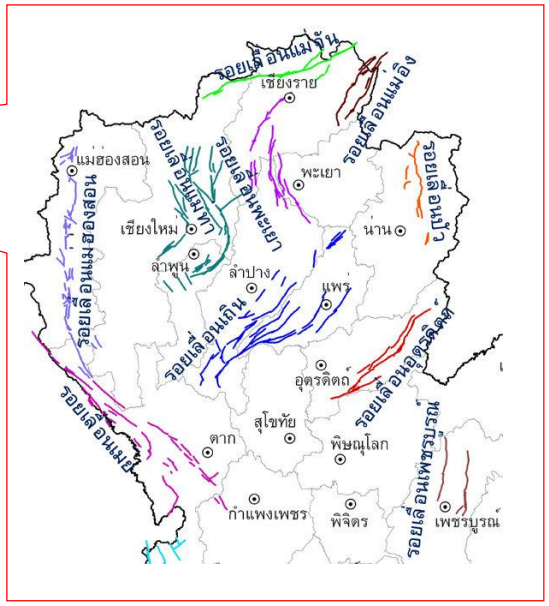

เข้าใจรูปแบบความเสียหายที่สามารถเกิดขึ้นกับอาคารเมื่อเกิดแผ่นดินไหว

เข้าตรวจสอบอาคารหลังแผ่นดินไหว

แผ่นดินไหว 6.3 ริกเตอร์ที่ อ.พาน จังหวัดเชียงราย (5 พค. 2557)

สถาปัตยกรรม **โครงสร้าง**

สถาปัตยกรรม

โรงเรียนแม่ลาววิทยาคม

แผ่นดินไหว 6.3 ริกเตอร์ที่ อ.พาน จังหวัดเชียงราย (5 พค. 2557)

ศ.ดร.เป็นหนึ่ง วานิชชัย

ผนังอิฐก่อปิดโครงหลังคาพังถล่มลงมา

สถาปัตยกรรม

วัดดงมะเฟือง

แผ่นดินไหว 6.3 ริกเตอร์ที่ อ.พาน จังหวัดเชียงราย (5 พค. 2557)

อันตรายถึงชีวิต

ศ.ดร.เป็นหนึ่ง วานิชชัย

กระเบื้องหลังคาของวัดถูกเหวี่ยงหลุดจากโครงหลังคา

สถาปัตยกรรม

โรงเรียนแม่ลาววิทยาคม

แผ่นดินไหว 6.3 ริกเตอร์ที่ อ.พาน จังหวัดเชียงราย (5 พค. 2557)

อันตรายถึงชีวิต

กำแพงก่ออิฐผืนใหญ่พังถล่มลงมา เนื่องจากเสาเอ็นและทับหลังไม่พอ

สถาปัตยกรรม

โรงเรียนแม่ลาววิทยาคม

แผ่นดินไหว 6.3 ริกเตอร์ที่ อ.พาน จังหวัดเชียงราย (5 พค. 2557)

อันตรายถึงชีวิต

ศ.ดร.เป็นหนึ่ง วานิชชัย

กำแพงก่ออิฐผืนใหญ่พังถล่มลง

สถาปัตยกรรม

แผ่นดินไหว 6.3 ริกเตอร์ที่ อ.พาน จังหวัดเชียงราย (5 พค. 2557)

อันตรายถึงชีวิต

ผนังอ้าออกเนื่องจากหนวดกุ้งไม่พอ

สถาปัตยกรรม

แผ่นดินไหว 6.3 ริกเตอร์ที่ อ.พาน จังหวัดเชียงราย (5 พค. 2557)

ฝ้าร่วงหล่นเสียหาย

ปูนฉาบแตกร้าว

การแตกร้าวของผนังที่ก่อเพื่อกันห้องโดยไม่มีเสา

สถาปัตยกรรม

ความเสียหายด้านสถาปัตยกรรมที่เกิดขึ้นจากแผ่นดินไหวที่ผ่านมายัง ไม่ส่งผลต่อความแข็งแรงของโครงสร้างอาคาร แต่ก็เป็นอันตรายต่อชีวิตของผู้อาศัย หรือส่งให้ความรู้สึกไม่มั่นใจในความแข็งแรง

โครงสร้างอาคาร

แผ่นดินไหว 6.3 ริกเตอร์ที่ อ.พาน จังหวัดเชียงราย (5 พค. 2557)

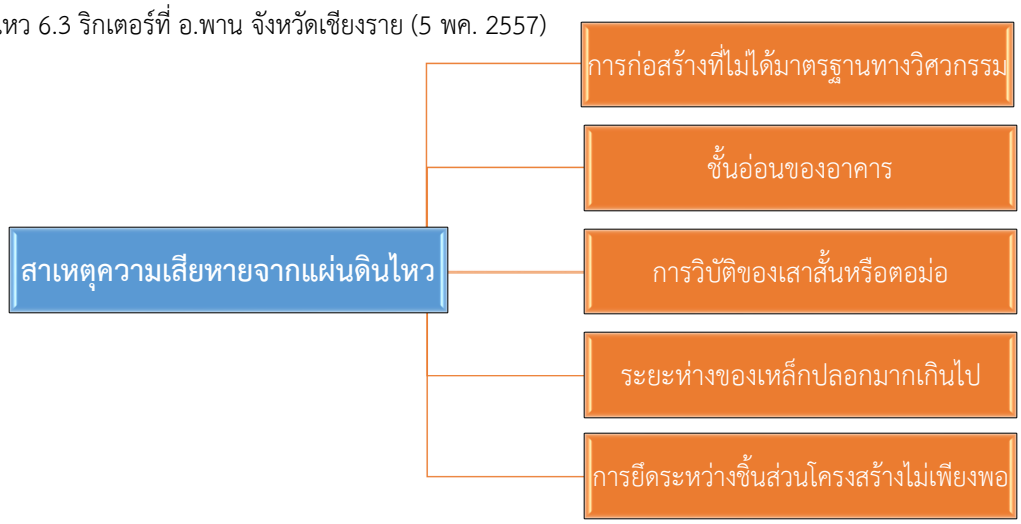

ศ.ดร.อมร พิมานมาศ

การก่อสร้างที่ไม่ได้มาตรฐานทางวิศวกรรม

เสามีขนาดเหล็กเกินไปไม่สมดุลกับขนาดของคาน เช่นเสาขนาด 15-20 ซม. ซึ่งเล็กเกินที่จะสามารถต้านทานแรงแผ่นดินไหว และยังมีผลของเหล็กเสริมในเสาที่ไม่ได้มาตรฐาน ใส่เหล็กเพียง 2 เส้น ทั้งที่มาตรฐานให้ใส่ 4 เส้น รวมถึงขนาดของเหล็กปลอกที่เล็กเกินไป

ศ.ดร.อมร พิมานมาศ

การก่อสร้างที่ไม่ได้มาตรฐานทางวิศวกรรม

ชั้นอ่อนของอาคาร

ชั้นอ่อนของอาคาร

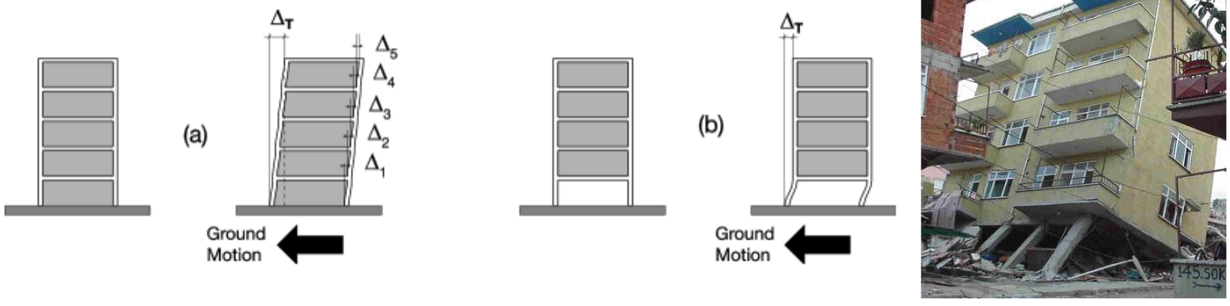

ชั้นอ่อนของอาคาร

เดิมเป็นบ้าน 2 ชั้นใต้ถุนสูงโล่ง

ชั้นอ่อนของอาคาร

โรงเรียน

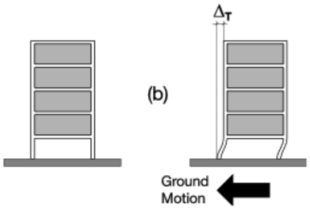

แบบมาตรฐานโรงเรียน

ชั้นอ่อนของอาคาร

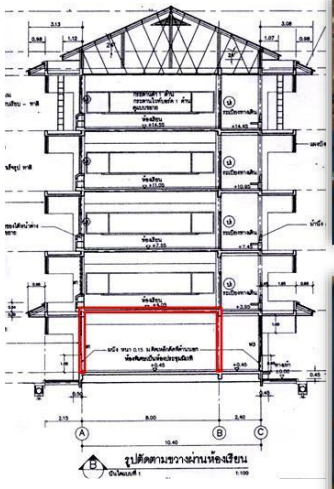

ช่วงพาดยาว คาน

รศ.ดร.สุทัศน์ ลีลาทวีวัฒน์

ชั้นอ่อนของอาคาร

ชั้นอ่อนของอาคาร

การวิบัติของเสาสั้นหรือตอม่อ

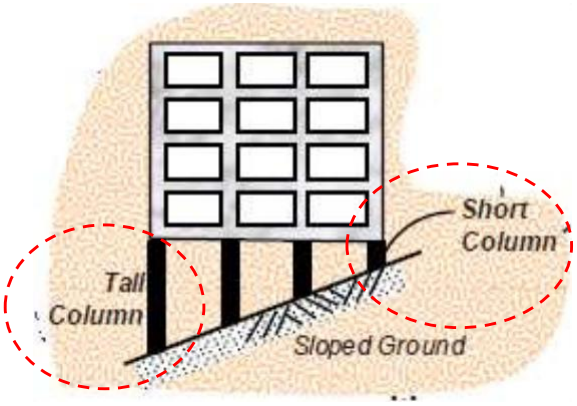

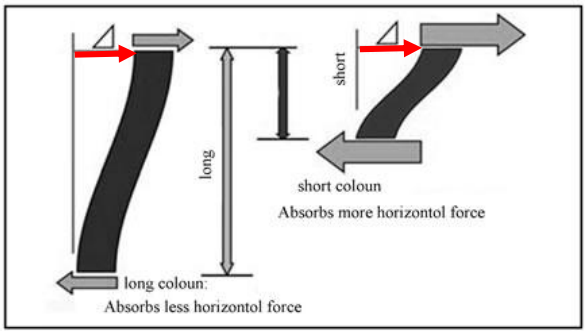

การวิบัติของเสาสั้นหรือตอม่อ

การยกพื้นบ้านขึ้นมาเล็กน้อยทำให้เกิดพฤติกรรมแบบเสาสั้นที่เสาตอม่อ

การวิบัติของเสาสั้น

การเว้นช่องเปิดเพื่อรับลมส่งผลให้เกิดพฤติกรรมแบบเสาสั้นโดยไม่ตั้งใจ

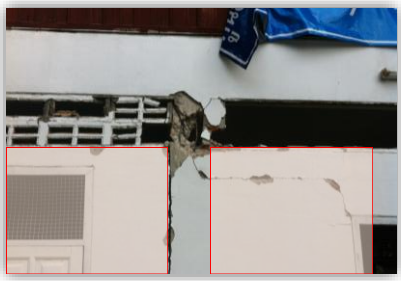

ระยะห่างของเหล็กปลอกมากเกินไป

เหล็กปลอกห่างมากเกินไม่สามารถ

โอบลัดคอนกรีตที่ที่อยู่ภายในไว้ได้

การยึดระหว่างชิ้นส่วนโครงสร้างไม่เพียงพอ

การยึดระหว่างชิ้นส่วนโครงสร้างไม่เพียงพอ

การขาดออกจากกันระหว่างคานและจุดต่อ โดยมีสาเหตุจากการฝังเหล็กไม่ถูกต้อง จะเห็นว่าเหล็กเสริมของคานไม่ฝังในจุดต่ออย่างเพียงพอ

ความเสียหายจากการชนกันของอาคาร

Hotel de Carlo

Maxico Earthquake ,1985

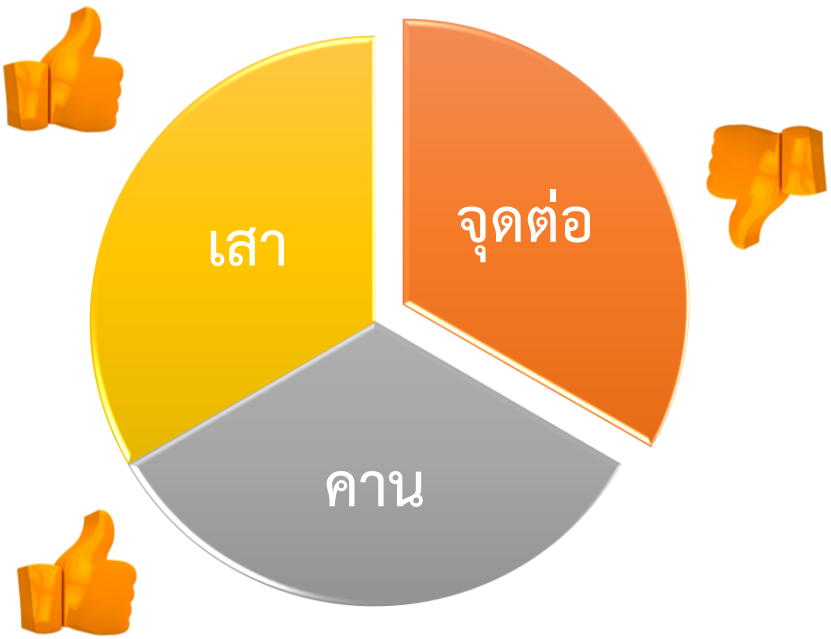

จุดต่อของเสาต้นริม

สิ่งที่ถูกลืม

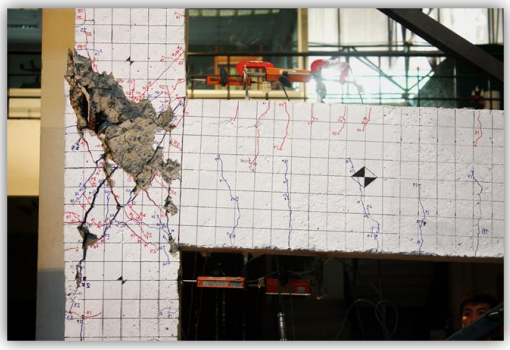

ผศ.ดร.ชยานนท์ หรรษภิญโญ

จุดต่อของเสาต้นริม

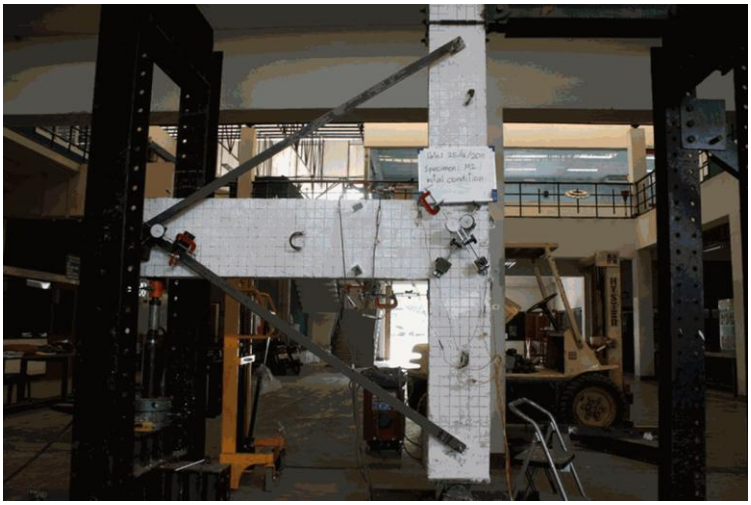

ผศ.ดร.ชยานนท์ หรรษภิญโญ
อ.รัฐพล เกติยศ

จุดต่อของเสาต้นริม

ผศ.ดร.ชยานนท์ หรรษภิญโญ
อ.รัฐพล เกติยศ

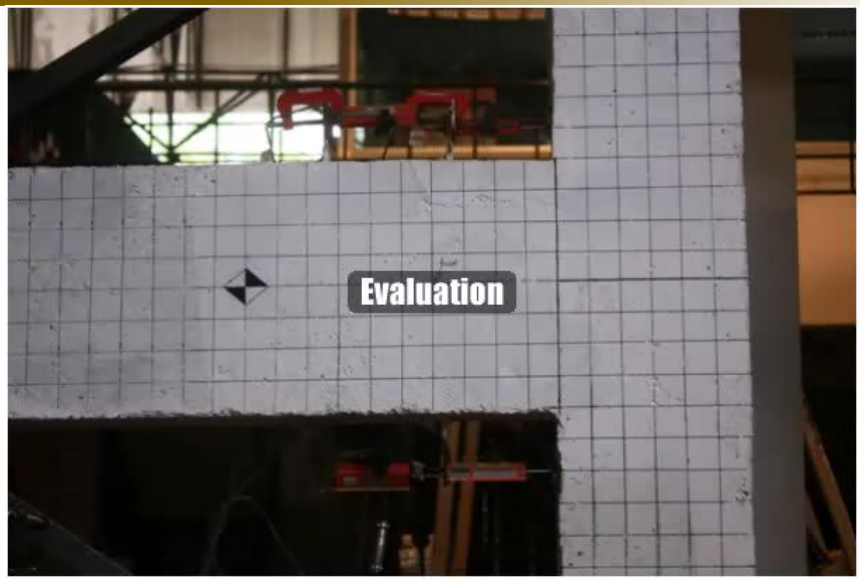

ไม่มีเหล็กปลอกภายในจุดต่อ

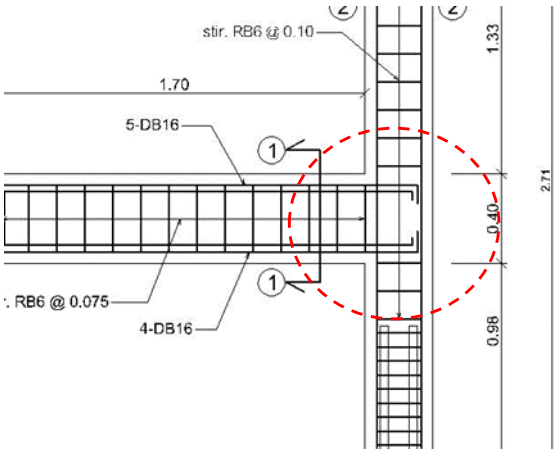

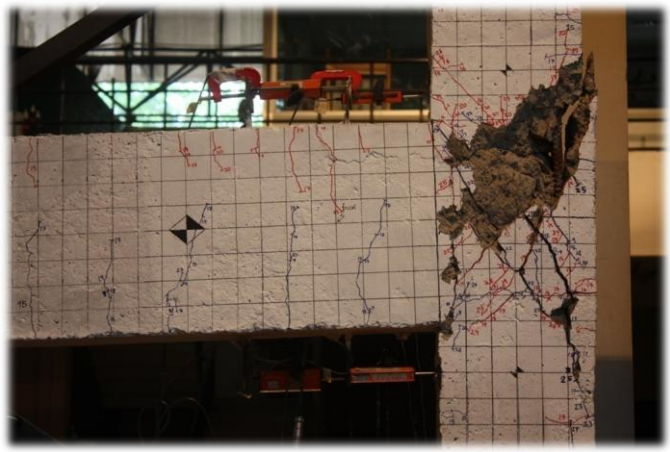

ผศ.ดร.ชยานนท์ หรรษภิญโญ
อ.รัฐพล เกติยศ

มีเหล็กปลอกภายในจุดต่อ

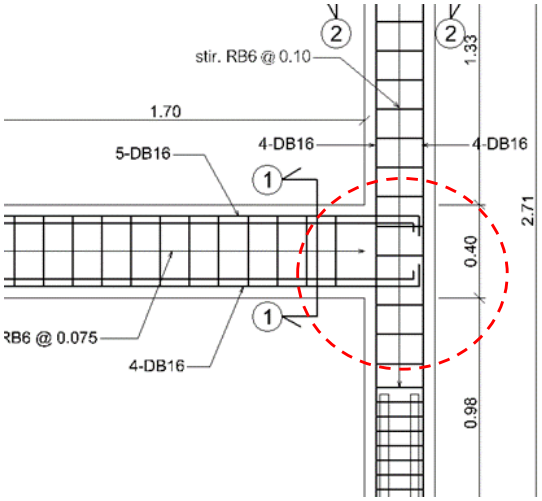

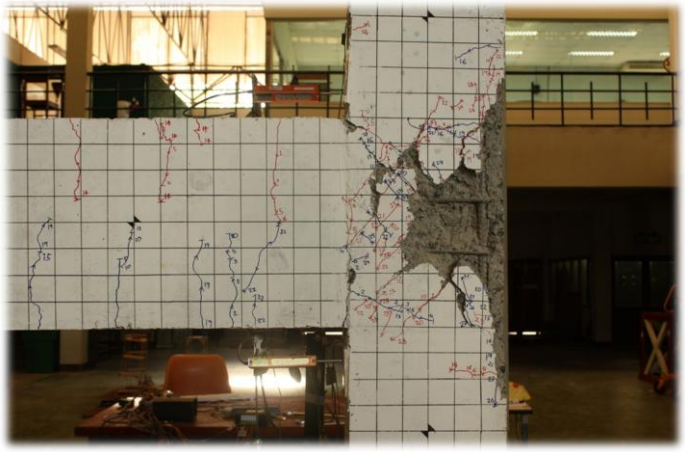

ผศ.ดร.ชยานนท์ หรรษภิญโญ
อ.รัฐพล เกติยศ

ความเสียหาย

จากความเสียหายของโครงสร้างที่ตรวจพบโดยมากเกิดกับโครงสร้างเสา สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา ในการศึกษาอาคารที่พักอาศัยเตี้ยโดยวิธี Pushover Analysis

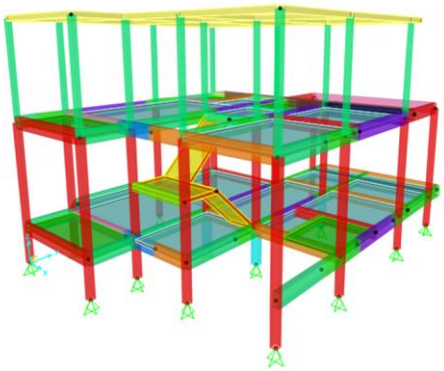

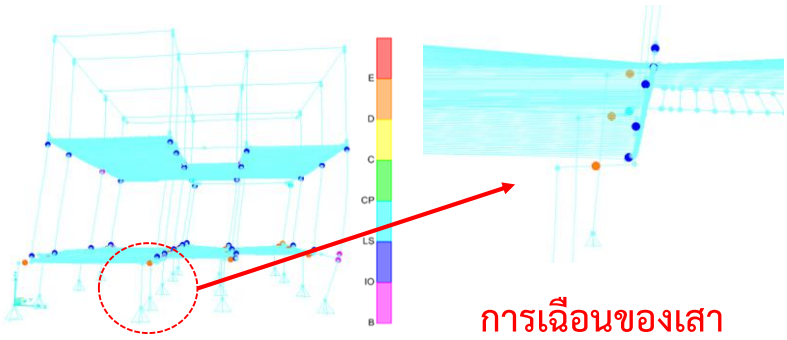

การเฉือนของเสา

ความเสียหาย

ระดับความเสียหาย

การตรวจสอบว่าโครงสร้างเสียหายระดับไหนและควรใช้แนวทางใดในการจัดการ

ระดับ 1 → **4**

เล็กน้อย — **มากที่สุด**

	โครงสร้าง	คอนกรีต
ระดับ 1 เล็กน้อย	ไม่ทรุด ไม่เอียง ไม่ดัดงอ	กะเทาะหลุดที่ผิว
ระดับ 2 ปานกลาง	ไม่ทรุด ไม่เอียง ไม่ดัดงอ	คอนกรีตหุ้มเหล็กกะเทาะหลุดออก
ระดับ 3 มาก	ทรุด เอียง ดัดงอเล็กน้อย	คอนกรีตแตกเป็นชิ้นถึงเนื้อใน
ระดับ 4 มากที่สุด	ทรุด เอียง ดัดงอ หรือ พังถล่ม	โครงสร้างหลุดแยกออกเป็นชิ้นๆ

ศ.ดร.อมร พิมานมาศ

	เหล็กเสริม	แนวทางจัดการ
ระดับ 1 เล็กน้อย	ไม่เห็นเหล็กเสริม	ซ่อม
ระดับ 2 ปานกลาง	เห็น แต่ไม่คดงอ	ซ่อม + เสริมเหล็กปลอก
ระดับ 3 มาก	เหล็กเสริมคดงอ เหล็กปลอกง้างออก	ซ่อม + เสริมเหล็กปลอก + เหล็กแกน
ระดับ 4 มากที่สุด	เหล็กเสริมบิดเบี้ยวอย่างมาก	รื้อทิ้ง + สร้างใหม่

ศ.ดร.อมร พิมานมาศ

ระดับ 1 เล็กน้อย

ระดับ 2 ปานกลาง

ระดับ 3 มาก

ระดับ 4 มากที่สุด

การเสริมกำลังอาคาร

เสริมเหล็กปลอก

ศ.ดร.อมร พิมานมาศ

การเสริมกำลังอาคาร

เสริมเหล็กแกน

การเสริมกำลังอาคาร

ใส่ค้ำยันเข้าในจุดที่อ่อนแอ

การเสริมกำลังอาคาร

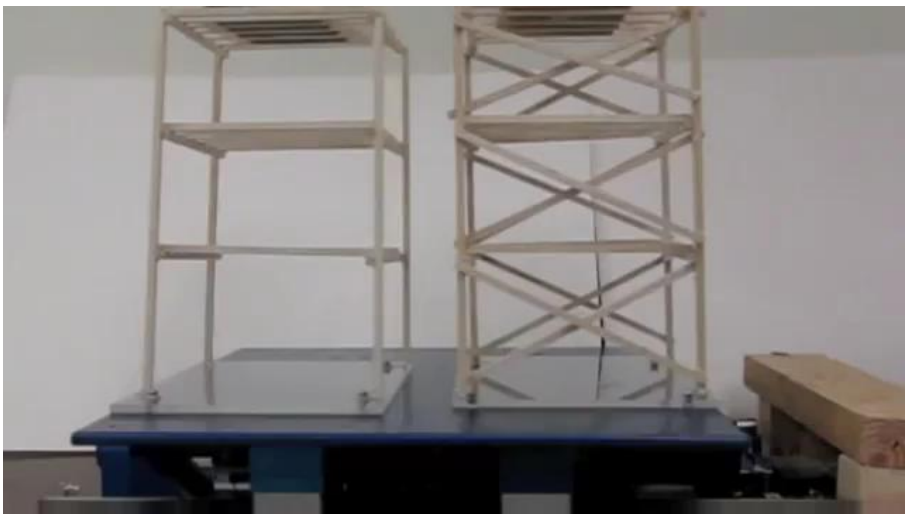

การเสริมกำลังอาคาร

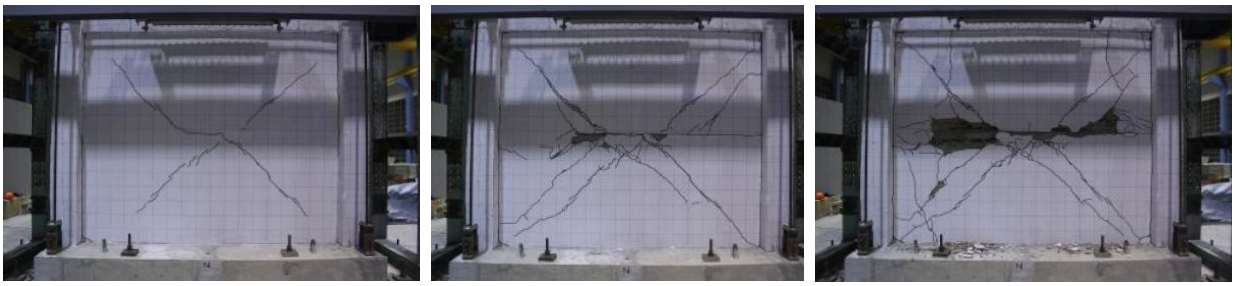

ระยะเสียรูปด้านข้างเพิ่มขึ้น

รศ.ดร.ไพบูลย์ ปัญญาคะโป

การเสริมกำลังอาคาร

<u>ติดตั้งตระแกรงเหล็กฉีกและฉาบปูน</u>

รศ.ดร.ไพบูลย์ ปัญญาคะโป

Source: National Information Service for Earthquake Engineering, Earthquake Engineering Research Center, University of California Berkeley

ตัวอย่างการเสริมกำลังโครงสร้างด้วย FRP

การเสริมกำลังด้วย FRP จะให้ความเหนียวและกำลังเพิ่มเติมแก่เสา

รูปแบบต่าง ๆของ FRP

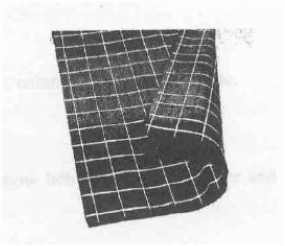

SHEET

PLATE

ROD

ข้อดี

1. กำลังสูง แต่ น้ำหนักเบา
2. การติดตั้งไม่ใช้แรงงานมาก
3. ความคงทนสูงไม่เป็นสนิม

ข้อเสีย

1. ราคาสูง
2. การติดตั้งต้องใช้ความชำนาญ

ศ.ดร.อมร พิมานมาศ

ออกแบบอาคารใหม่

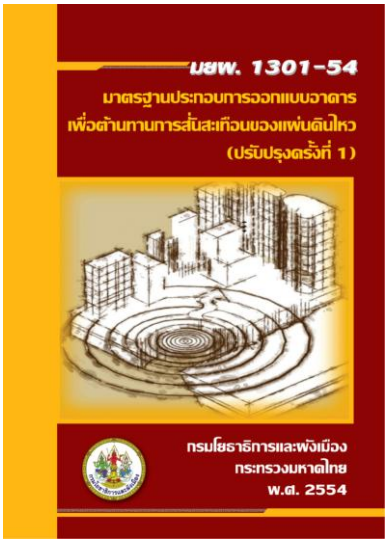

ออกแบบอาคารใหม่

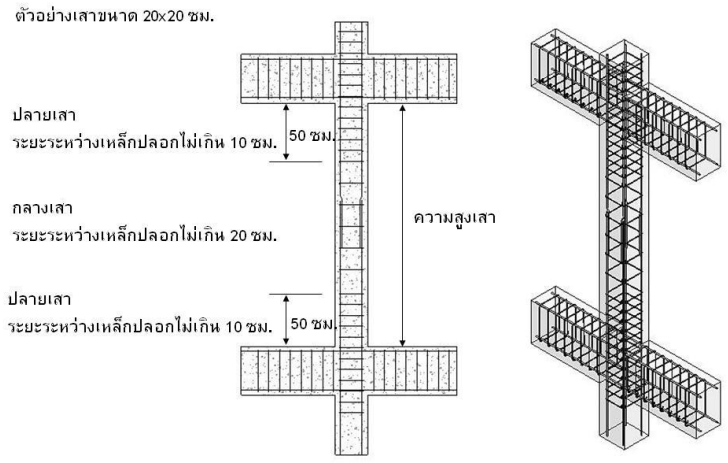

ออกแบบอาคารใหม่

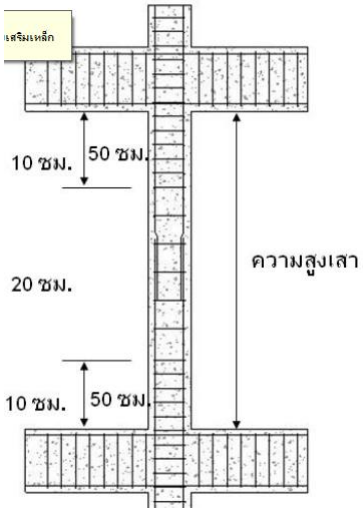

ออกแบบอาคารใหม่

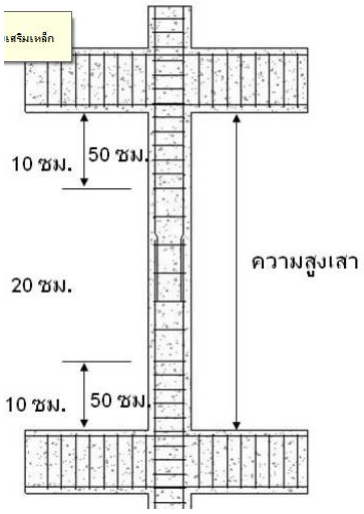

ออกแบบอาคารใหม่

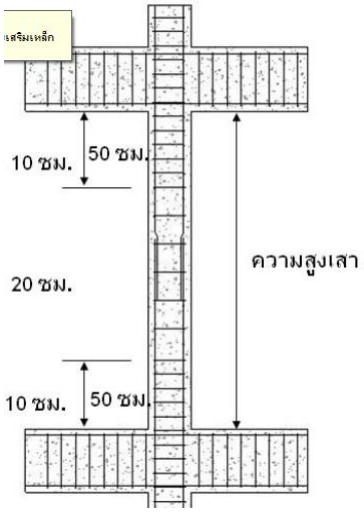

ออกแบบอาคารใหม่